

în interior, care se manifestă mai ales prin funcționarea originală a spațiului. Spațiul lui Ionescu este mobil sau, mai precis, un spațiu cu metamorfoze, așa cum o demonstrează și întregul dispozitiv scenografic semnat de Bogdan Teodor Brolla.

Montarea Mariei Nistor nu scapă totuși de tentația coborârii în contemporan. „Zgomotul și furia” lumii dezlănțuite de afară sunt cele ale istoriei recente. Trupurile fără capete și capetele fără corpuri aparțin dictatorilor mai vechi sau mai noi. În final,

autoarea reprezentației pare să uite pentru moment că Eugen Ionescu este protestatarul prin excelență, răzvrătitul împotriva oricărei ordini sau ideologii. Însă, dincolo de acest posibil argument, motivația fundamentală se regăsește chiar la nivelul textului. Spectacolul crud al lumii exterioare nu îi face pe cei doi „combatanți” mai înțelepți în ceea ce-i privește, ci doar mai lucizi: „Ea: Asta e comunitatea. El: Se omoară unii pe alții”.

ANCA PLATCU

O EREZIE MIMATĂ

VIAȚA E VIS de Pedro Calderón de la Barca ● **TEATRUL DE STAT DIN ARAD** ● **Data reprezentației:** 19 februarie 1995 ● **Regia:** Ștefan Iordănescu ● **Scenografia:** Doru Păcurar ● **Muzica:** Ildiko Fogarassy ● **Distribuția:** Mirela Bucur (Rosaura), Doru Iosif (Segismundo), Ion Văran (Clotaldo), Liliana Popovici (Estrella), Ion Costea (Clain), Dan Antoci (Basilio), Bogdan Costea (Astolfo), Doru Nica (Primul slujitor), Călin Stanciu (Al doilea slujitor).

Departate de a fi adepții pretinselor „reconstituiri” scenice, în obligatorii decoruri și costume „de epocă”, credem că teatrul trebuie să se adreseze deopotrivă ochiului, urechii și minții spectatorului de azi. El poate fi, la fel de bine, actual sau vetust atât în costume contemporane cât și în costume de epocă, în costume neutre sau fără nici un costum, în decoruri

s sofisticate sau fără nici un decor, limitându-se doar la câteva elemente de recuzită, care și ele, până la urmă, pot să dispară. De una sau alta dintre aceste modalități putem fi cel mult șocați pentru moment, dar nu ele vor fi determinante în actualizarea acelor virtuți și virtualități ale textului apte a interesa spectatorul contemporan. Determinant e gândul regizoral, cel care-și alege nu întâmplător un anumit text și care recurge la una sau alta dintre modalitățile amintite, nu altfel decât găsindu-i o motivație organică în întreg sistemul mijloacelor de expresie și de semne teatrale pe care le vehiculează spectacolul. Spunem toate acestea pentru a reaminti faptul că nu erezie e supărătoare în teatru, ci mimarea ei, dacă nu întotdeauna lipsită de gând, cel mai adesea lipsită de coerență și de organicitate.

Un exemplu aproape perfect de erezie mimată, de actualizare forțată, vădit păgubitoare pentru bogăția și profunzimea semnificațiilor textului, ni-l oferă spectacolul arădean cu **Viața e vis** de Calderón de la Barca, în regia lui Ștefan Iordănescu. L-a atras probabil faptul că în piesa lui Calderón e vorba și despre nedreapta claustrare la care e supus Segismundo, și despre revolta populară care-l eliberează și-l aduce la conducerea țării, ca să nu mai vorbim de alte posibile „potriviri” între relația regelui polon cu ducele de Moscovia ș.a.m.d. Dar, de aici și până la a-l „contemporaneiza” pe Calderón, citind **Viața e vis** doar prin prisma evenimentelor din decembrie '89, punând publicul să stea în scenă și actorii să joace pe la balcoane (parcă s-a mai văzut așa ceva și pe la case mai mari!), fără să te intereseze câtuși de puțin dacă ai sau nu distribuția necesară piesei, amalgamând „cu bunăștiință” nu numai costumele ci și epocile, partiturile actricești, temele de joc și simbolurile reprezentate de personaje, distanța e prea mare ca să fie vorba doar de o legitimă erezie, și nu de o erezie mimată. Ce să caute un actor fără dicțiune în Segismundo? Numai pentru că arată bine, fără să se-audă? Iar un altul, de ce trebuie să-l joace pe Lear dacă-l are de jucat pe Basilio? De ce trebuie să ne facem că încifrăm ceea ce abia era de descifrat?

Frumusețea câtorva compoziții plastice, bogata fantezie asociativă a regizorului, strădania lipsită de echivoc (dar și de finalitate) a actorilor, toți de bună-credință, nu fac mai puțin jenantă această orgolioasă sfidare a coerenței și organicității actului teatral.

VICTOR PARHON

© Ion Costea, Mirela Bucur și Ion Văran în **Viața e vis** de Calderón la Teatrul de Stat din Arad (regia: Ștefan Iordănescu)

